

**Наредба № 5 от 2003 г. за установяване и обезопасяване
на участъците с концентрация на пътнотранспортни
произшествия и за категоризиране безопасността на
пътищата
(Загл. изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.)**

Обн. - ДВ, бр. 90 от 10.10.2003 г., в сила от 10.10.2003 г.; изм. и доп., бр. 93 от 25.11.2011 г.

Издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството и министър на вътрешните работи

**Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) (1) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) С тази наредба се определят условията, редът и критериите за установяване и обезопасяване на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия (ПТП) и за категоризиране на безопасността на пътищата (пътната инфраструктура), отворени за обществено ползване.

(2) По смисъла на тази наредба към пътищата се отнасят и улиците в населените места и селищните образувания.

Чл. 2. Установяването на участъците с концентрация на ПТП по пътищата има за цел да се определят пътните участъци, за които е необходимо да се предвидят и изпълнят мероприятия за подобряване на пътните условия и на организацията на движението.

Чл. 3. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) Установяването и обезопасяването на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия и изготвянето на Схема на произшествията във всеки идентифициран участък с концентрация на пътнотранспортни произшествия в Република България се извършват по методика съгласно приложение № 1.

Чл. 4. Администрацията, управляваща пътя, или собственикът на пътя предприема необходимите мероприятия за ограничаване на причините, довели до концентрация на ПТП.

**Глава втора
УСТАНОВЯВАНЕ НА УЧАСТЪЦИТЕ С КОНЦЕНТРАЦИЯ НА ПТП**

Чл. 5. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) (1) Службите за контрол на Министерството на вътрешните работи (МВР):

1. регистрират и водят отчет за ПТП;
2. анализират данните от ПТП и определят участъците с концентрация на ПТП;
3. изготвят ежегодно до 31 март списък на установените участъци с концентрация на ПТП за предходната година;
4. изготвят информация и анализират разпределението на произшествията за всеки участък с цел установяване на най-вероятните причини за концентрацията на ПТП;
5. предоставят ежегодно до 30 април на Държавно-обществената консултативна комисия по проблемите на безопасността на движението по пътищата към Министерския съвет информацията по т. 4;
6. (изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) предоставят ежегодно до 15 април на „Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ)“ списъци с информация за участъците с концентрация на ПТП по републиканските пътища, придружени от данните съгласно приложение № 2;

7. предоставят ежегодно до 30 април на кметовете на общини списъци с информация за:

а) (изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) участъците с концентрация на ПТП по общинските пътища съгласно приложение № 2;

б) (изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) участъците с концентрация на ПТП на улиците в населените места и селищните образувания съгласно приложение № 3;

8. предоставят ежегодно до 30 април на собственика на пътя информация съгласно приложение № 1.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) При необходимост от спешно обезопасяване на участъци с концентрация на ПТП службите за контрол на МВР изготвят мотивирани предложения до АПИ, до кметовете на съответните общини или до собственика на пътя за предприемане на незабавни мероприятия извън сроковете по ал. 1.

(3) (Нова - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) Съдържанието на протокола и/или картата за всяко ПТП, настъпило на пътната инфраструктура, е съгласно приложение № 1 към чл. 3 и приложение № 2 към чл. 4 от Наредба № Из-41 от 2009 г. за документите и реда за съставянето им при пътнотранспортни произшествия и реда за информиране между Министерството на вътрешните работи (МВР), Комисията за финансов надзор и Информационния център към гаранционния фонд (ДВ, бр. 8 от 2009 г.) и в съответствие с информацията, дадена в приложение № 4.

Чл. 6. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) Главна дирекция „Охранителна полиция“ (ГДОП), Столичната дирекция на вътрешните работи (СДВР) и областните дирекции на МВР създават и поддържат регистър на участъците с концентрация на ПТП.

Глава трета

ОБЕЗОПАСЯВАНЕ НА УЧАСТЪЦИТЕ С КОНЦЕНТРАЦИЯ НА ПТП

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) (1) (Изм. изцяло - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) Комисия, назначена със заповед на ръководителя на съответната администрация, управляваща пътя, и на директора на СДВР или на областната дирекция на МВР (ОДМВР), на чиято територия е установен участък с концентрация на ПТП, или на упълномощени от тях лица, извършва оглед на участъците с концентрация на ПТП. В състава на комисията задължително се включват представители на АПИ, на съответните общински администрации и на службите за контрол на МВР.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) Когато огледът по ал. 1 се извършва на участъци от частни пътища, отворени за обществено ползване, комисията се назначава със заповед на кмета на съответната община и на директора на ОДМВР/СДВР или на упълномощени от тях лица. В състава на комисията задължително се включва собственикът на пътя или изрично упълномощен от него представител.

(3) За извършения оглед комисията съставя протокол, в който се отразяват констатациите от огледа, анализират се причините за ПТП и се посочват мероприятията за обезопасяване на съответните участъци с концентрация на ПТП. При необходимост комисията изисква да се извърши допълнително обследване на определени участъци.

(4) Администрацията, управляваща пътя, или собственикът на пътя разработва краткосрочни и дългосрочни мероприятия за обезопасяване на участъците с концентрация на ПТП в съответствие с одобрения протокол.

(5) В едномесечен срок от утвърждаване на мероприятията по ал. 4 започва изпълнението на краткосрочните мероприятия.

(6) В случаите по чл. 5, ал. 2, когато съществува висока степен на опасност за здравето и живота на хората, въз основа на решение на комисията по ал. 1, утвърдено от административните органи по ал. 1 и 2, администрацията, управляваща пътя, или собственикът на пътя предприема незабавни мероприятия за спешно обезопасяване на участъците с концентрация на ПТП извън посочените срокове.

Чл. 7а. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) Оценката, която се извършва от експертен екип при огледа на място, включва:

1. описание на пътния участък;
2. препратка към евентуални предходни доклади за същия пътен участък;
3. анализ на протоколите за ПТП;
4. брой на произшествията, на смъртните случаи и на ранените лица през предходните три години;
5. списък на потенциалните мерки за отстраняване на недостатъците, които следва да бъдат приложени в рамките на различни периоди от време, в т.ч.:
  - а) премахване или обезопасяване на постоянните препятствия в крайпътната зона;
  - б) намаляване на ограниченията на скоростта и засилено прилагане на такива ограничения на местно равнище;
  - в) подобряване на видимостта при различни атмосферни условия и осветеност;
  - г) подобряване на оборудването за обезопасяване в крайпътната зона посредством ограничителни системи за пътища;
  - д) подобряване на съгласуваността, видимостта и разпознаваемостта, както и подходящо разполагане на пътната маркировка (включително профилирани и структурни пътни маркировки), пътните знаци, светлинните сигнали и другите средства за сигнализиране;
  - е) обезопасяване срещу свличане на камъни, земни и снежни маси, както и срещу снегонавяване;
  - ж) подобряване на експлоатационното състояние на настилките;
  - з) препроектиране на ограничителни системи за пътища;
  - и) осигуряване на нови и/или подобряване на съществуващи съоръжения, вкл. разположените в средната разделителна ивица на пътя; противозаслепителни съоръжения, знаци и др.;
  - й) промени в организацията за движение в участъци, разрешени за изпреварване;
  - к) усъвършенстване на кръстовищата, включително и при железопътни прелези;
  - л) промяна на трасето на пътя;
  - м) промяна на широчината на пътя чрез добавяне на твърди банкети;
  - н) монтиране на системи за управление и контрол на движението;
  - о) намаляване на потенциалните конфликти с уязвими участници в движението;
  - п) приввеждане на пътя в съответствие с действащите стандарти за пътно проектиране;
  - р) възстановяване или подмяна на настилките;
  - с) използване на пътни знаци с променящи се съобщения;
  - т) внедряване и подобряване на интелигентните транспортни системи и на телематичните услуги за целите на оперативната съвместимост, както и за целите на сигнализиране на спешни случаи.

Чл. 8. (1) Мероприятията за подобряване на безопасността на движението в участъците с концентрация на ПТП са, както следва:

1. организационно-технически мероприятия за подобряване на безопасността на движението;
2. мероприятия за подобряване на техническите елементи и характеристики на пътния участък;
3. реконструкция на пътния участък.

(2) При осъществяване на организационно-техническите мероприятия администрацията, управляваща пътя, съгласувано със службите за контрол на МВР може да прилага средства за сигнализация и регулиране на движението, формата, размерите, съдържанието и действието на които са различни от посочените в

Правилника за прилагане на Закона за движението по пътищата и нормативните актове по неговото прилагане.

Чл. 9. (1) Администрацията или лицата, управляващи пътя, изготвят информация за изпълнените през предходната година мероприятия за обезопасяване на участъците с концентрация на ПТП.

(2) За периода след изпълнението на мероприятията за обезопасяване на участъците с концентрация на ПТП службите за контрол на МВР в срок до 3 години изготвят информация за изменението на аварийността в тях.

(3) Информацията по предходните алинеи се предоставя на Държавно-обществената консултативна комисия по проблемите на безопасността на движението по пътищата към Министерския съвет и на заинтересуваните администрации и собственици на пътища.

Глава четвърта

ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО ОБЕЗОПАСЯВАНЕ НА УЧАСТЪЦИТЕ С КОНЦЕНТРАЦИЯ НА ПТП

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) Дейността по обезопасяване на участъците с концентрация на ПТП се планира от администрацията или от собственика на пътя в рамките на следните целеви програми:

1. оперативна програма, включваща незабавни мероприятия за обезопасяване; програмата е едногодишна, текущо създавана през годината, и включва обекти за спешно обезопасяване на участъци с концентрация на ПТП; обектите от програмата, чиято продължителност на реализация надхвърля текущата година, през следващата година стават част от средносрочната програма;

2. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) средносрочна програма, която се изготвя за срок 5 години, като ежегодно се актуализира и допълва при спазване на общите срокове и на реда за формиране на бюджетите на АПИ и на общините; собственикът на частен път изготвя и актуализира програмата си ежегодно до 31 януари.

(2) Програмите по ал. 1 служат за планиране и отчитане на дейността по обезопасяване на участъците с концентрация на ПТП. Те съдържат:

1. списък на обектите;

2. начална и крайна година за изпълнение;

3. общата стойност на планираните работи по обезопасяването;

4. стойността в левове на усвоените през предходната година средства (данни се въвеждат само за преходните обекти от предходни години);

5. стойността в левове на годишната задача, която се изпълнява през текущата година;

6. стойността в левове на усвоените през отчетната година средства към периода на изготвяне на отчета.

(3) Програмите и отчетите към тях се предоставят в едномесечен срок от изготвянето им на Държавно-обществената консултативна комисия по проблемите на безопасността на движението по пътищата към Министерския съвет.

(4) Програмите по предходните алинеи се съставят по обособени раздели в съответствие с вида на предвижданите разходи за реализация на работите по обезопасяването, в това число текущи разходи, разходи за основен ремонт, за придобиване на дълготрайни материални активи и за придобиване на земя. За частните пътища програмите се изготвят в обобщен вид, без да се обособяват раздели по видове разходи.

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) Дейността по обезопасяване на участъците с концентрация на ПТП се финансира, както следва:

1. (изм. изцяло - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) за пътните участъци от републиканските пътища - в рамките на утвърдените годишни размери на разходите, посочени в

бюджета на АПИ, съгласно чл. 63 от Правилника за прилагане на Закона за пътищата (ППЗП), приет с Постановление № 245 на Министерския съвет от 2000 г. (ДВ, бр. 98 от 2000 г.); ;

2. за общинските пътища - в рамките на утвърдените годишни размери на разходите, посочени в Националната годишна програма за финансиране на общинската пътна мрежа, съгласно чл. 75 ППЗП;

3. за улиците в населените места и селищните образувания - в рамките на ежегодно заделяните средства от бюджетите на общините, предвидени за обезопасяване на участъците с концентрация на ПТП;

4. за частните пътища - в рамките на годишния разчет на необходимите средства на собственика на пътя;

5. с други средства.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) (1) Дейността по обезопасяване на участъците с концентрация на ПТП се отчита от:

1. (изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) АПИ и общинските администрации - за извършената работа и реално разходваните средства по изпълнението на всеки от обектите в програмите, при спазване на общия ред и на сроковете за отчитане изпълнението на годишните бюджетни планове - към всяко тримесечие с натрупване и общо годишно;

2. собствениците на частни пътища - два пъти годишно (до 31 юли текущата година и до 31 януари на годината, следваща отчетния период).

(2) За отчитане на дейността по ал. 1 се съставят списъци на обектите от оперативната и средносрочната програма в частта им за съответната година, като се посочва и размерът на разходваните средства.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) Тази наредба се издава на основание чл. 14, ал. 2 от Закона за движението по пътищата във връзка с чл. 36з, ал. 3 от Закона за пътищата.

§ 2. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.)

§ 3. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.)

§ 4. Контролът по изпълнение на наредбата се възлага на министъра на регионалното развитие и благоустройството и на министъра на вътрешните работи.

§ 5. (Нов - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“ с изключение на т. 6, 7 и 9 от приложение № 4 към чл. 5, ал. 3, които влизат в сила от 1 юли 2012 г.

§ 6. (Нов - ДВ, бр. 93 от 2011 г.) Тази наредба въвежда разпоредби на Директива 2008/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно управлението на безопасността на пътните инфраструктури.

Приложение № 1 към чл. 3

(Ново - ДВ, бр. 93 от 2011 г.)

МЕТОДИКА за установяване и обезопасяване на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия по пътищата в Република България и за изготвяне на Схема на произшествията във всеки идентифициран участък с концентрация на пътнотранспортни произшествия I. Общи положения

1. Методиката има за цел откриването и обезопасяването на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия (УКПТП) в Република България чрез извършване на следните дейности:

а) събиране и натрупване на достатъчно и достоверна информация за условията, при които настъпват пътнотранспортните произшествия в обхвата на участъците с концентрация на ПТП, и за последиците от тях;

б) анализиране на наличните статистически данни и установяване на причините за наблюдаваната пътнотранспортна аварийност в идентифицираните УКПТП;

в) изготвяне на препоръки и изпълнение на подходящи мерки в участъците с концентрация на ПТП, с което да се намали техният бъдещ брой, както и броят на произшествията, възникващи в тях;

г) подпомагане на органите на пътната полиция.

2. С методиката се определят:

а) критериите за установяване (идентифициране) и категоризиране на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия по пътищата на Република България;

б) начинът на попълване и схематично представяне на данните, изисквани с наредбата, за откритите участъци с концентрация на ПТП, както и за всяко пътнотранспортно произшествие, настъпило в изследваните УКПТП, и необходими за достоверен анализ на ПТП в УКПТП.

3. При идентифициране и категоризиране на участъците с висока концентрация на произшествия и при категоризиране на безопасността на пътната мрежа се спазват следните изисквания:

3.1. Идентифициране на пътни участъци с висока концентрация на ПТП

При идентифицирането на пътни участъци с висока концентрация на ПТП се вземат предвид най-малко:

3.1.1. броят на ПТП, предизвикали смъртни случаи през предходните години;

3.1.2. броят на ПТП, отчитани за определена дължина на участъка от пътя, спрямо интензивността на движението;

3.1.3. броят на ПТП в обхвата на кръстовищата.

3.2. Категоризация на идентифицираните участъци

При анализа на идентифицираните участъци за категоризиране на безопасността на пътната мрежа се вземат предвид потенциалните икономии на разходите, свързани с произшествия. Пътните участъци се категоризират. За всеки клас пътища пътните участъци се анализират и категоризират съобразно факторите, свързани с безопасността, както следва:

3.2.1. концентрация на ПТП;

3.2.2. интензивност и състав на движението.

За всеки клас пътища категоризирането на безопасността на пътната мрежа води до съставяне на приоритетен списък от пътни участъци, за които се смята, че подобряването на инфраструктурата ще бъде високоефективно.

Таблица 1

Количествени критерии за определяне на УКПТП, в случай че $T = 1$ година и I дв. > 2000 МПС/ден.

Среднодневна интензивност на движението за година (МПС/ден.)	Необходим брой ПТП в пътен участък с дължина на			
	300 м	600 м	800 м	1000 м
От 2000 до 4000	3	4	5	6
От 4000 до 6000	4	5	7	8

От 6000 до 8000	5	7	9	11
Над 8000	6	8	11	13

Забележка. Определеният брой ПТП за определен пътен участък се получава чрез интерполация.

II. Идентифициране на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия

1. Участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия се идентифицират по области от секторите „Пътна полиция“ към ОД на МВР и отдел „Пътна полиция“ при СДВР от служителите, работещи по организация на движението или по контрол на пътното движение.

2. Идентифицирането на участък от пътя като УКПТП се осъществява след сравняване на определения в методиката брой ПТП с действително настъпилите произшествия в конкретния пътен участък. Ако настъпилите в участъка ПТП са повече от определения брой за класифицирането му като УКПТП или равни на този брой, се приема, че същият е участък с концентрация на ПТП съгласно IV. „Критерии за идентифициране на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия по пътищата“.

3. Определеният брой ПТП, необходими за определяне на конкретен пътен участък като такъв с концентрация на ПТП (табл. 1), е в зависимост от:

- а) актуалната интензивност на движението;
- б) дължината на разглеждания участък;
- в) интервала от време, за който се изследват данните от статистиката.

4. Броят на настъпилите ПТП в идентифицирания пътен участък се взема от официалната статистика на МВР.

5. Администрацията, управляваща пътя, предоставя за ползване на отдел „Пътна полиция“ - СДВР, и на секторите „Пътна полиция“ към ОД на МВР актуалните данни за средноденонощната интензивност на движението.

6. Началото и края на пътните участъци с концентрация на ПТП се определят съгласно километража на пътя, като се изисква изпълнението на следните работни етапи:

а) отделяне на масива от произшествията по обследвания път чрез системата АИС - ПТП - МВР;

б) анализиране на получения масив с цел конкретизиране на пътните отсечки (начало, край и дължина), в обхвата на които се забелязва натрупване на пътнотранспортни произшествия;

в) сравняване броя на ПТП, настъпили във всяка от отсечките, с необходимия за определянето им като УКПТП, за да се изясни кои от тях са участъци с концентрация на пътнотранспортни произшествия (табл. 1). **III.** Анализ на пътнотранспортните произшествия в участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия

1. Изискваните с наредбата данни, отнасящи се за участъците с концентрация на ПТП, както и тези за настъпилите в тях пътнотранспортни произшествия се представят таблично (табл. 2, 3 и 4).

2. Табличните форми са три, като:

а) първата таблична форма (табл. 2) съдържа списък с откритите участъци и документираната за тях информация; таблица 2 се изпраща във файл, отделен от този за табл. 3;

б) втората и третата таблична форма (табл. 3 и 4) съдържат най-важните данни за регистрираните в обхвата на всеки участък произшествия - основа за анализа на ПТП в УКПТП.

Таблица 3 се попълва за всеки участък от пътната мрежа, идентифициран като УКПТП, като броят в табл. 3 е равен на броя на установените УКПТП.

Таблица 3

Информация за пътнотранспортните произшествия, настъпили в УКПТП с идентификационен номер ..... в област ..... през 20..... г.

Данни за ПТП	Номер на възникналите произшествия в УКПТП с идентификационен номер.....									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Данни за ПТП	Номер на възникналите произшествия в УКПТП с идентификационен номер									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1. Дата
2. Часово време
3. Километрично положение на ПТП
4. Посока на пътуване
5. Вид на произшествието
6. Последници от ПТП
7. Възраст и състояние на участъка с концентрация на ПТП
8. Вид на превозните средства:
  - превозно средство 1
  - превозно средство 2
9. Състояние на пътното превозно средство (ППС):
  - ППС 1
  - ППС 2
10. Състояние на времето
11. Състояние на пътната настилка
12. Осветеност на мястото на ПТП
13. Видимост на пътя и на неговите принадлежности
14. Съществуващи ограничения и забрани съгласно Закона за движението по пътищата

Таблица 4

Информация за пътнотранспортните произшествия, настъпили в УКПТП с идентификационен

номер ..... в населено място ..... през 20 ..... г.

Данни за ПТП

Номер на възникналите произшествия в УКПТП с идентификационен номер.....

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1. Дата
2. Часово време
3. Километрично положение на ПТП
4. Наименование на улиците или на кръстовището
5. Предимство на движението по улиците или в кръстовището
6. Последници от ПТП
7. Възраст и състояние на участъка с концентрация на ПТП
8. Вид на ПТП
9. Състояние на пътното превозно средство (ППС):
  - ППС 1
  - ППС 2
10. Състояние на атмосферните условия
11. Състояние на пътната настилка
12. Осветеност на мястото на ПТП
13. Видимост на улиците, кръстовищата и техните принадлежности
14. Интензивност на движението
15. Съществуваща организация на движението съгласно Закона за движението по пътищата

IV. Критерии за идентифициране на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия по пътищата

1. Извън населените места

1.1. Деление на пътните участъци

Пътните участъци, в които след анализ се установява натрупване на пътнотранспортни произшествия, се разделят на две групи съобразно интензивността на движението:

а) при първата група интензивността на движението е до 2000 моторни превозни средства за денонощие (МПС/ден.);

б) при втората група преминаващите през изследваната пътна отсечка моторни превозни средства са над 2000 МПС/ден.

1.2. Критерии за идентифициране на участъци с концентрация на ПТП

1.2.1. Първа група участъци - Идв.<2000 МПС/ден.

За да се класифицират тези пътни отсечки като участъци с концентрация на ПТП за времеви период една година, е необходимо:

а) тяхната дължина да е под 300 м, т.е. L участък < 300 м;

б) настъпилите в тях произшествия да са най-малко 3, т.е. брой ПТП ≥ 3.

1.2.2. Втора група участъци - И дв.>2000 МПС/ден.

За да се класифицират тези пътни отсечки като участъци с концентрация на ПТП за времеви период една година, е необходимо броят на станалите ПТП да е равен или по-голям от необходимия, даден в табл. 1.

2. В населените места

Критериите за установяване на участъци с висока концентрация на ПТП в населените места са:

а) общият брой на ПТП - с материални щети и пострадали лица;

б) коефициентът на тежест съгласно III. „Анализ на пътнотранспортните произшествия в участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия“;

в) повторемостта на участъците през предходните три години. **V.** Схема на произшествията за пътнотранспортните произшествия във всеки идентифициран участък с концентрация на пътнотранспортни произшествия

1. Общи положения

1.1. Схемата на произшествията за ПТП, наричана за краткост „схемата“, в откритите УКПТП съдържа схематични изображения на всички произшествия, „натрупани“ върху ситуативния план на конкретния участък, както и други важни данни.

1.2. Схемата за настъпилите ПТП във всеки УКПТП служи за визуализиране на пътнотранспортните произшествия в конкретния участък, като по този начин се цели възможно по-голяма достоверност на последващия анализ.

1.3. Част от информацията в схемите онагледява тази от табл. 2, 3 и 4, а друга част от нея допълва обстоятелствата, свързани с регистрираните ПТП в съответния участък с концентрация на ПТП.

1.4. Целта на изискванията, дадени в т. 2, е да се подпомогнат назначените по области комисии при изготвянето на схема на произшествията за ПТП във всеки УКПТП. Схемите се изготвят в електронен формат.

1.5. Изискванията при изработване на схемите за пътнотранспортните произшествия във всеки един участък с концентрация на ПТП се спазват от членовете на комисиите по области за установяване и обезопасяване на УКПТП.

2. Данни за ПТП, настъпили в участъците с концентрация на ПТП, и за самите участъци

2.1. Пътнотранспортните произшествия се представят със стрелки, които показват местата на ПТП по видове и траекториите на движение на участниците в тях, включително и техните маневри (схема № 1).

2.2. Стрелките се оформят по различен начин (единични или двойни, със сигнатура върху тях) и така информират за вида на участвалите в произшествията в конкретния участък, за последствията от ПТП и за други техни особености.

2.3. Хронологичният ред, по който са се случвали произшествията, се отразява, като в началото на стрелките, възпроизвеждащи направлението и посоката на движение на участниците в ПТП, се записва съответната цифра. С нея се показва поредният номер на пътнотранспортното произшествие според реда на настъпването му (схема № 1).

2.4. Последствията от всяко произшествие се отбелязват с помощта на сигнатура, в която са вписани поредните номера на ПТП.

Ако номерът на ПТП е вписан в окръжност, при конкретното ПТП има ранени лица. Ако той е вписан в триъгълник, при ПТП има убити лица. Ако номерът на ПТП не е вписан в никаква фигура, последствията от ПТП са само материални щети (схема № 4).

2.5. Участниците във всяко възникнало ПТП се отбелязват чрез допълнително маркирани знаци в центъра на стрелките, както следва:

- с единична черта (—→) - лек автомобил;
- с двойна черта (==→) - товарен автомобил;
- с незапълнена точка (○→) - микробус;
- с две незапълнени точки (○○→) - автобус;
- със запълнен квадрат (■→) - трамвай;
- с два запълнени квадрата (■■→) - влак;
- със запълнен квадрат и двойна стрелка (■==→) - тролейбус;
- с двойна стрелка без допълнителен знак (==→) - автоvlak;
- с незапълнена точка и двойна стрелка (○==→) - влекач с полуремарке;
- с кръстче и двойна стрелка (×==→) - специален автомобил;
- с единична стрелка без допълнителен знак - → - пешеходец;
- с плътна точка (●→) - велосипедист;
- с две плътни точки (●●→) - мотопедист;
- с две плътни точки и двойна стрелка (●●==→) - мотоциклетист;
- с три плътни точки (●●●→) - трактор;
- с незапълнен квадрат (□→) - животно/и;
- с два незапълнени квадрата (□□→) - ППС с животинска тяга;
- с незапълнен триъгълник (△→) - друг участник в ПТП;
- с две двойки перпендикулярни на основната линия черти (||→) - неизвестно МПС.

Всеки от знаците в комбинация с единична или двойна стрелка показва кои са участниците в движението. Изброените обозначения присъстват задължително както в схемата, така и в легендата към нея (схема № 1).

2.6. Участниците в произшествието могат да бъдат в движение, спрели и паркирали. Използваната за това сигнатура е съответно обикновена стрелка (→), стрелка с вертикална линия (—→), залепена непосредствено пред стрелката, и стрелка с буквата „P“ над или под стрелката (P→). Изброените обозначения присъстват задължително както в схемата, така и в легендата към нея (схема № 1).

2.7. Видовете произшествия с едно превозно средство се отбелязват, като определени символи се разполагат непосредствено долепени до стрелката и преди нея, т.е. —→□. Те са:

- а) незапълнен квадрат (□) - блъскане на ППС в препятствие на пътя;
- б) плътен квадрат (■) - блъскане на ППС в стълб;
- в) незапълнена окръжност (○) - блъскане на ППС в дърво;
- г) плътна окръжност (●) - блъскане на ППС в ограда;
- д) незапълнен ромб (◇) - преобръщане на ППС на пътя;
- е) плътен ромб (◆) - преобръщане на ППС извън пътя;
- ж) кръстче (×) - падане на пътник;
- з) плътен триъгълник (▶) - друг вид ПТП.

На схемата се изяснява какви видове произшествия са се случили в обследвания участък и кои от тях са преобладаващите (схема № 1). Анализът се ориентира към доминиращия вид произшествия и към онези от тях, при които са регистрирани наранявания и/или смъртни случаи.

2.8. Изобразяваната схема се придружава от легенда, в която се нанасят (схема № 1):

а) общият брой на произшествията, броят на ПТП с убити, ранени и с имуществени вреди;

б) начинът на регулиране на движението - на конкретния участък; начинът на регулиране се подчертава (с регулировчик, с пътни знаци, със светофар или без регулиране);

в) интензивността на движението, установена за проучвания период от време - мерните единици са автомобили за денонощие;

г) маневрите, предприети от участниците в ПТП, също се обозначават върху скицата (например ПТП № 13 на схема № 1).

3. Етапи на работа при съставяне на схемите

3.1. Подготвя се ситуативен план на обследвания участък.

3.2. Изготвят се двете таблични форми според табл. 2 и 3 от методиката за указания за откриване на УКПТП, като част от данните в тях се нанасят в схемата.

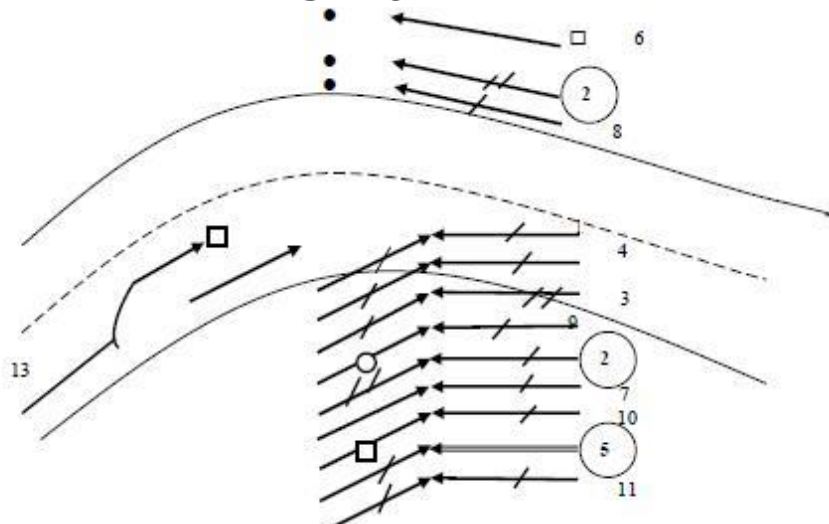
3.3. Нанасят се всички пътнотранспортни произшествия по хронологичен ред на настъпването им с предвидените за тях сигнатури.

3.4. Отбелязва се информацията в легендата на подготвяните схеми.

3.5. Схемите се изготвят в електронен формат. Те се съхраняват в структурите на „Пътна полиция“ при СДВР и ОД на МВР, както и в ОПУ. Схемите се предоставят и на ГДОП - отдел „Пътна полиция“, и на АПИ с оглед подпомагане на комисията по безопасност на движението на централно ниво.

3.6. Схемите се изработват от назначените по области комисии, определени за работа по УКПТП.

СХЕМА № 1 ПРИМЕРНА СХЕМА НА ПРОИЗШЕСТВИЯТА ЗА УКПТП с № ..... В ОБЛАСТ ..... ЗА 20 ... Г.

<p>Участници в пътнотранспортното производство:</p> <p>лек автомобил; товарен автомобил; микробус; автобус; трамвай; влак; тролейбус; автовлак; влекач с полуремарке; специален автомобил; пешеходец; велосипедист; мотопедист; трактор мотоциклетист; животно/и; ППС с животинска тяга; друг участник в ПТП; неизвестно МПС.</p>	<p>Положение на пътните превозни средства в пътнотранспортните произшествия:</p> <p>пътно превозно средство в движение; спряло пътно превозно средство; паркирало пътно превозно средство.</p>	
	<p>Видове пътнотранспортни произшествия:</p> <p>блъскане на ППС в препятствие на пътя; блъскане на ППС в стълб; блъскане на ППС в дърво; блъскане на ППС в ограда; преобръщане на ППС на пътя; преобръщане на ППС извън пътя; падане на пътник; друг вид ПТП.</p>	
<p>Последници:</p> <p>6 ПТП с убити лица; 5 ПТП с ранени лица; 10 ПТП с материални щети.</p>	<p>Регулиране на участъка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - регулировчик ☐; - светофар в нормален режим ☐; - светофар с жълта мигача светлина ☐; - светофар с повреда ☐; - пътни знаци ☐; - без регулиране ☐. 	<p>Общ брой на ПТП .....</p> <p>ПТП с убити лица.....</p> <p>ПТП с ранени лица.....</p> <p>ПТП с мат. щети.....</p> <p>Интензивност на движението .....</p> <p>.....авт./ден</p>

**Приложение № 2 към чл. 5, ал. 1, т. 6 и т. 7, буква "а"
(Предишно прил. 1, изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.)
Информация за участъците с концентрация на ПТП по
републиканските пътища**

1. Идентификация на участъка с концентрация на ПТП
  - 1.1. Идентификационен номер на участъка
  - 1.2. Клас на пътя
  - 1.3. Номер на пътя
  - 1.4. Начало - километрично положение (километри + метри)
  - 1.5. Край - километрично положение (километри + метри)
  - 1.6. Общ брой на ПТП
  - 1.7. Брой на убитите лица
  - 1.8. Брой на ранените лица
  - 1.9. Относителен показател на аварийност U_r
2. Информация за ПТП в участъка с концентрация на ПТП
  - 2.1. Идентификационен номер на произшествието
  - 2.2. Дата
  - 2.3. Време (часово)
  - 2.4. Километрично положение
  - 2.5. Посока на пътуване
  - 2.6. Вид на произшествието
  - 2.7. Последници от ПТП
  - 2.8. Възраст и състояние на участъка с концентрация на ПТП
  - 2.9. Вид на пътното превозно средство (ППС)
  - 2.10. Състояние на ППС
  - 2.11. Състояние на времето (атмосферно)
  - 2.12. Състояние на пътната настилка
  - 2.13. Осветеност на мястото на ПТП
  - 2.14. Видимост на пътя и на неговите принадлежности

2.15. Съществуващи ограничения и забрани на правилата за движение, въведени със средства съгласно Закона за движението по пътищата

**Приложение № 3 към чл. 5, ал. 1, т. 7, буква "б"
(Предишно прил. 2, изм. - ДВ, бр. 93 от 2011 г.)
Информация за участъците с концентрация на ПТП в
населените места**

1. Идентификация на участъка с концентрация на ПТП
  - 1.1. Наименование на участъка от улицата или кръстовището
  - 1.2. Кръстовище с наименованията на пресичащите се улици
  - 1.3. Вид на кръстовището:
    - 1.3.1. светлинно регулирано;
    - 1.3.2. регулирано с пътни знаци;
    - 1.3.3. нерегулирано;
    - 1.3.4. с обособена лента за ляв завой;
    - 1.3.5. без обособена лента за ляв завой;
    - 1.3.6. осветено;
    - 1.3.7. неосветено;
    - 1.3.8. с пътна маркировка;
    - 1.3.9. с улично осветление;
    - 1.3.10. без улично осветление.
  - 1.4. Пешеходни пътеки
  - 1.5. Общ брой на ПТП
  - 1.6. Брой на убитите лица
  - 1.7. Брой на ранените лица
  - 1.8. Материални щети

2. Информация за ПТП в участък с концентрация на ПТП
  - 2.1. Идентификационен номер на произшествието
  - 2.2. Дата
  - 2.3. Време (часово)
  - 2.4. Наименование на улици или на кръстовище
  - 2.5. Предимство на движение по улиците или в кръстовището
  - 2.6. Вид на производството
  - 2.7. Последници от ПТП
  - 2.8. Възраст и състояние на участъците с ПТП
  - 2.9. Вид на ПТП
  - 2.10. Състояние на ПТП
  - 2.11. Състояние на атмосферните условия
  - 2.12. Състояние на пътната настилка
  - 2.13. Осветеност на мястото на ПТП
  - 2.14. Видимост на улицата, кръстовището и техните принадлежности
  - 2.15. Интензивност на движението
  - 2.16. Съществуваща организация на движението съгласно Закона за движението по пътищата

**Приложение № 4 към чл. 5, ал. 3
(Ново - ДВ, бр. 93 от 2011 г.)
Информация за произшествията, съдържащи се в
протоколите за ПТП**

Протоколите за ПТП включват:

1. възможно най-точното място на произшествието;
2. снимки и/или схеми на местопроизшествието;

3. дата и час на пътното произшествие;
4. информация за пътя: вид на територията (урбанизирана и неурбанизирана), клас на пътя, тип на кръстовището, включително сигнализация, брой на лентите, маркировка, повърхност на пътя, осветеност и атмосферни условия, препятствия в крайпътната зона;
5. тежест на произшествието, включително броя на убитите и ранените лица;
6. (В сила от 01.07.2012 г.) особености на участвалите в произшествието лица: възраст, пол, националност, наличие на алкохол в кръвта, използване или неизползване на оборудване за безопасност;
7. (В сила от 01.07.2012 г.) данни за участвалите в произшествието превозни средства (вид, възраст, държава на регистрация, оборудване за безопасност, ако има такова, дата на последния периодичен технически преглед);
8. причина за настъпване на произшествието - маневрите на превозните средства и поведението на водачите;
9. (В сила от 01.07.2012 г.) в случаите, когато е възможно, информация за времето, изтекло от момента на произшествието до регистрирането му или до пристигането на спасителните екипи.